

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) birtokosra küldendő. Ide intézkedések a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések főlvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közve-títő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmendetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak

Ön védelem.

(A vármegyék akeziója.)

Debreczen, márcz. 18.

A közigazgatás tervbe vett államosítása országsszerte általános visszatevészt keltett. Nem így képzelték a reformot azok sem, a kik az állami közigazgatásnak hivei, — az önkormányzat barátai pedig éppen merényletet látnak e javaslatban az önkormányzat és a közszabadságok ellen.

Egyik-másik vármegye, mely sejtette, hogy a kormány rosszban törí a fejét, már akkor fölemelte szavát a reform ellen, mielőtt a reform részletei köztudomásra jutottak volna; de annak kiszivárgása, hogy a kormány meg akarja szüntetni a választási rendszert s helyébe a kinevezési rendszert akarla behozni, elég volt arra, hogy a jogaira féltékeny vármegyék tiltakozzanak s körlevelekben szólítsák föl a többi vármegyéket hasonló tiltakozásra; e körleveleknek azonban nem volt általános hatása, mert a legtöbb vármegyében azzal ütötték el a főispánok a dolgot, hogy a vármegyék várják be a kész törvényjavaslatot s csak akkor tegyék meg reá észrevételeiket.

Midőn azonban a miniszterelnök mint belügyminiszter a vármegyei közigazgatás államosításáról szóló törvény-

javaslatot benyújtotta s egész meztelenségükben föltáruáltak azon veszélyek, melyek e törvényjavaslatból erednek, egy-szerre fölriadtak a vármegyék s sorakozni kezdenek az ö n v é d e l m i harcra.

Az országnak két vezérmegyéje jár elől jó példával s magasan lobogtatja az önvédelem zászlaját: Pestvármegye és Biharvármegye. Nem kételkedünk benne, hogy a többi vármegyék követni fogják őket s sikra kelnek az önkormányzat, a választási jog védelmére.

Az államok ereje a jó közigazgatáson nyugszik. Az a nemzet boldog, a melynek jó törvényei és intézményei vannak, az pedig csak úgy lehet, ha a honpolgárok összességének a közigazgatásra befolyása van.

A kormányjavaslat ennek megsemmisítését célozza, hogy a hatalmat teljesen és kizárólag a kezei közé ragadja.

Pestvármegye közigazgatási bizottságának küldöttsége állatta a célzatot, fölismerve a veszélyt és elhatározta felíratot intézni az országgyűléshez a végből, hogy a kormányjavaslat elejtessék. A mozgalom élén maga az alispán, Földváry Mihály áll, de — a mint látszik — pártolja a mozgalmat Pestvármegye összes közönsége, ez pedig már magában oly hatalmas tényező, melyet a kormány

nem ignorálhat. Pestvármegye példáját követi Biharvármegye, hol szintén az alispán, Beöthy Andor áll a mozgalom élén. Biharvármegye közönsége éppen ma tart közgyűlést, mely a közigazgatási reformmal foglalkozik s az előjelekből ítélve bizonyosra lehet venni, hogy Biharvármegye közönsége erélyes tiltakozásra készül a botrányos javaslat ellen, mely nem a közigazgatás javítását célozza, hanem a kormány hatalomszomjának kielégítésére szolgál.

A biharvármegyei mozgalomnak, eltekintve attól, hogy Biharvármegye a legnagyobb vármegyék közé tartozik, annál nagyobb jelentőséget tulajdonítunk, mert Biharvármegye addig, míg Tisza Kálmán állott a kormány élén, a kormány legbuzgóbb támogatói közé tartozott s ha már Biharvármegye közönsége is rossznak és veszélyesnek tartja a közigazgatási reformra vonatkozó törvényjavaslatot, ez hangos bizonyíték a mellett, hogy azon törvényjavaslatnak valóban nagyon rossznak kell lennie!

Még érdekesebbé teszi a biharvármegyei mozgalmat azon körülmény, hogy Beöthy Andor, Biharvármegye alispánja, a mozgalom megindítója, Tisza Kálmánnak legbuzgóbb hivei és személyes barátai közé tartozik. Nem alaptalan tehát azon föltevés, hogy Tisza is egyetért a

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Éjjel az erdőn.

— Elbeszélés. —

Természetesen barna volt!

Csak azért mondom természetesen, mert Kézay Simon barátunk szerette még a változatosságban is a rendet; minthogy pedig éppen e napokban egy megúnt szökének epedő leveleit hányta az örök kárhozat tűzébe, természetesen, hogy most a tour megint a barnára esett.

Tehát barna volt.

E rövid pár szó után önök bizonyára készek volnának mindjárt elítélni az én Kézay Simon barátomat, pedig igazságtalanságot cselekednének. Önök szentül azt hiszik, hogy ő veszedelmes nőcsábító, Don Juan, Cassanova, Faublas stb.

Tavolról sem!

Mindazok az urak, a kiket előbb említék, a női nem szenvedélyes tisztelői voltak, a mi Simon barátunk pedig attól nagyon távol áll, hogy szenvedélyes legyen; tisztelőt pedig inkább a férfere pazarolja, mint a nőkre.

Minthogy ő maga addig nem akar nőszülni, a mi másnak van felesége, szerinte azért méltók tisztelőitkre a férfere, mert megkímélnék bennünket attól, hogy mi is megházasodjunk s tiszteletreméltókká legyünk.

Csábító is csak annyiban, hogy elveit a nőkről a praxisban is szerencsével érvényesíti. Elve: minden nő egyforma Éva-leány, csak a paradicsom kertje egynél magasabb, másnál alacsonyabb palánkkal van körülveve, de ha a tudás fájához létrát sikerül támasztanod, akkor már ezer közül egy nem fog azon felmászni, hogy beleharapjon abba az édes gyümölcsbe, a melyből nekünk férfiaknak csak a csutka jutott, s még az is torkunkon akadt.

Ez veszedelmes elv, s én magam részéről alá sem írnám, hanem a Kézay barátom változatos élettörténetének legtöbb epizódja bizonyítékot szolgáltat elve helyességére nézve.

Nagyon csábító az alkalom, hogy egy-kettőt leírjak ezen általam is ismert epizódok közül, de még sem szólok egyről sem; mert tudom, hogy olvasóim mindegyike azt mondaná rólam: Ez a Szilamér egy haszontalan fráter, nem méltó barátságunkra, skartha vele!

En pedig ezt el akarom kerülni, mert bár nem hiszek a nő s férfi közötti barátságban, mégis a nők kezére sokat adok, kivált azokera, a kik akkor, a midőn a szépséget osztogatták — az első glédában állottak.

Ez már nálam oly gyöngöseség, a melyet nem is lehet orvosolni.

Tehát édes hölgyeim, hogy kárörvendő jelköknek tönjenezzenek, elmondok egy olyan esetet, a hol az én Kézay Simonom szörnyen felsült.

Igenis felsült, tisztára belebukott a vállalatba.

Barna volt — a mint már tudják — és nagyon szép. Szépségét nem részletezem, mert a visszaemlékezésre is úgy el találna ragadni a költői hev, hogy a feleségem féltékenységből kitepné azt a pár hajszalamat is, a mely még annyi családi balszerencse s oly sok vizsaly után megmaradt árva fejemen.

Tehát ebbe a barnába törött bele a bicskaja Kézay Simonnak!

Elmondom, hogy esett — az eset.

Olyan meleg nap volt, hogy a kutyák kinyitották a saját kilógó nyelvükre tapostak a

hihari mozgalommal! Jól eső örömmel konstatáljuk tehát, hogy a közigazgatás államosítása, mely ellen legelőször a függetlenségi és 48-as párt vette föl a harczot, országszerte általános visszatetszéssel találkozott. E javaslatnak a kormánypártban is vannak ellenzői, a vármegyék pedig megkezdték ellene az önvédelmi harczot, — már most csak azt szeretnők tudni, hogy a kormánynak lesz-e elegendő bátorsága e javaslatot keresztül erőszakolni?!

Ha meg akar bukni: ám tegye. Az olyan kormány, mely az abszolútizmus érdekeit szolgálja, megérett a bukásra. A magyar nemzet még erős arra, hogy az abszolútizmus szolgálait elmozdítsa azon helyről, melyre érdemtelenségnek bizonyultak!

— **Kossuth apjának sirjánál.** A legmeghatóbb márczius 15-iki ünnepélyt Alsó-Dabason ülték, melynek temetőjében nyugszik Kossuth Lajos édes apja: Kossuth László, kit 1839-ben kísérték örök nyugalomra. A Kossuth László sirjánál tartott kegyeletes ünnep rendezője Halász Olivér dabasi földbirtokos volt, a megboldogult Halász Géza fia. Hivatatos volt 16 falu s határa és bíró urainak pontosan be is vezették még a délelőtti órákban a kastély udvarába Pilis, Alberti-Irsa, Hartyán, Inárcs-Kakucs, Taksony, Örkény, Gyón, Alsó-Dabas, Felső-Dabas, Ocsa, Némedi, Soroksár, Aporka, Bugyi és Sári községek nyolcz-tíz tagu küldöttségeit. Valamennyinek jutott hely a gazdagon terített hosszú asztalok mellett. Délelőtti templom után elindultak a temetőbe, hogy megkoszorúzzák a nagy ember apjának sirját. Utközben s a sirnál a dabasi dalárda, Várady Béla kántortanító vezetése mellett, énekelt hazafias dalokat. A mintegy 2000 főnyi közönség előtt Halász Olivér tartott nagyhatású szép alkalmi szónoklatot. Ezután ráhelyezték a sirra az országgyűlési függetlenségi párt által küldött gyönyörű babérkoszorút, valamint Alsó-Dabas és vidéke babérkoszoruját. Halász után Solymossi Elek márczius 15-dike című alkalmi költeményt szavalt el. Vörösmarthy Károly felső-dabasi jegyző tartott igen lendületes beszédet. A vendégek az ünnepély után mind visszamentek a kastélyba, a hol Halász Olivérné urnó 200 ember számára du-

san megterített asztallal várta az érkezőket. A lakoma közben Halász Olivér felköszöntötte Kossuth Lajost, általános éljenzést keltve. Kossuth Lajost édesapja sirjának megkoszorúzásáról táviratilag értesítették.

— **Az ifjuság válasza az oláh vádaskodásokra.** A budapesti egyetemi ifjuság körében mozgalom indult meg, hogy a magyar ifjuság feleljen a román egyemi hallgatóknak a magyarság ellen intézett alaptalan támadásaira s a válasziratot több nyelvre lefordítva, megküldjék a külföld összes egyetemeinek. Ez ügyben az Árvay-kávéházban hét-főn délután 5 órakor Rényi József elnökle alatt tartották meg az előértekezletet. Elnök bejelentette, hogy egy az Emkéhez közel álló álló egyéniség kilátásba helyezte az egyesület támogatását. Az előértekezlet Németh Oszkár jh. indítványára elhatározta, hogy a kolozsvári valamint a vidéki jogakadémiák ifjuságát a mozgalomhoz való csatlakozásra fel fogják szólítani. Végül egy 12 tagu előkészítő bizottságot küldtek ki.

BELFÖLD.

A Mária-Terézia ezred jubileuma. A Mária-Terézia-ezred, a melynek a főváros a hadkiegészítési kerülete, ez évben tartja 150 éves jubileumát. A közgyűlés ez alkalomból az ezred javára a hosszabb időn át szolgáló altisztek jutalmazására 10,000 frtos alapítványt tett s a jubileumi ünnepek költségeire 5000 forintot szavazott meg. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek ezen határozatát.

Ismét a pánszlávok! A dunáninneni ág. ev. egyházkerület április 15-én Pozsonyban kerületi gyűlést tart, melynek az lesz a célja, hogy az 1791-i, vallásgegyenlőségi törvényzikk kihirdetésének emlékére az idén Budapesten tartandó zsinat elé terjesztendő javaslatok felett tanácskozzanak. A dunáninneni kerületben tudvalevőleg többségben vannak a pánszlávok és nagy tüntetést terveznek az egyetemes konvent ama határozata ellen, hogy a pánszlávizma a kanonizált és getképez. Ugyan meddig tűrjük még e hazafiatlan elem rakonezatlankodását?!

Ki lesz az új primás? Az új primásról egy bécsi napilap állítólagos római sürgönye szerint megjelent hírt Esztergomban a főpapi körökben kételkedéssel fogadják. A kinevezés ugyanis nem Rómából fog jönni,

hanem Budapestről, honnan már csak megerősítés végett terjesztik föl, de minden valószínűség szerint csak akkor, midőn a székhely kérdése eldőlt.

KÜLFÖLD.

A köztársasági eszme Franciaországban mindegyre hódít. Hefőn több helyen volt szenátor-választás s mindenütt a köztársasági választók győztek, min már esodálkozni sem lehet, hisz a monarchisták nagy része maga is letette a fegyvert s nem igen igyekszik többé az általános áramlattal szemben saját eszméit diadalra segíteni.

Mutkorov tábornok, a volt bolgár hadügyminiszter, Nápolyban hirtelen elhunyt. Holttestét hazaszállítják Szófiába.

A német császár Ausztriában. Bizonyos már, hogy Vilmos császár az őszi hadgyakorlatokra Ausztriába megy. Kiszéretében lesz Caprivi birodalmi kancellár is.

Harcz a rendőrséggel. A »Riforma«-nak Livornóból azt táviratozzák, hogy az ottani temető közelében komoly összeütközés volt a rendőrség s a politikai egyesületek közt, a melyek a temetőbe vonultak, hogy Mazzini halála napját megünnepeljék. Több ember megsebesült, egy rendőrt megöltek.

A bécsi forradalom elesetteinek emléke. Bécs munkásai vasárnap, mint a márcz. 13-kát követő első vasárnapon, megünnepelték az 1848-ki márcziusi elesettek emlékét. Délután körülbelül kétezer munkás vonult ki zárt sorokban a központi temetőbe. Elöl haladtak a piros jelvényes rendezők. Huszonnégy, nagyobbára piros szalagos koszorút helyeztek az elesettek emlékének talapzatára. Azután halkán imádkoztak a szabadság, a jog áldozataiért. A németek végül háromszoros »hochot«, a csehek háromszoros »szlávate« kiáltottak. A munkások a magukkal hozott virágokat a sirra dobták. Rendzavarás nem történt.

Az új főispán.

(A híres törvényjavaslat.)

Hogy az új törvényjavaslatban mennyi súly van fektetve az önkormányzatra, élénken bizonyítja a 24-ik szakasz, — mely szerint az ügyviteli szabályzatot az összes vármegyékben a miniszterium állapítja meg és annak életbeléptetésével a törvényhatóságok ügyviteli szabályrendeletei hatályon kívül helyeztetnek.

Ebben a pár szóban is ki van fejezve érthetőleg, hogy nincs többé önkormányzat, sőt, hogy annak formáit sem kívánja a kormány tiszteletben tartani. Mert ha semmi más

hősegtől. Boldog, a ki olyankor az erdő hős homályában elvezi a let kellemeit.

Kézay Simon boldog volt, mert ő Bányavölgy kis fürdőjében töltötte napjait, a melyeket nem csak a fürdő természeti szépségeiben dus vidéke, hanem az a gyönyörű koszorú is élvezetessé tett, a mely koszorút a bali referensek ősi szokás szerint hölgyekből szoktak megkötni.

Volt ott szóke, volt ott barna, alacsony, piezike, nem magas, junói termetű, őzike-szemű stb. Szóval Simon egy kieneses bányában érezte magát, s nem tudta magát elhatározni. Mig végre a szóke leveleinek elégetése után — megállapodott a barnában.

Nem tudom, szeretnek-e önök labdázni, de higgyék el, ha a labdajátékot egy olyan érdemes s mondjuk érdekes férfi rendezzi, mint a milyen Csik Ábris fürdőgondnok, akkor még ha gyűlölné is az ember a labdát, részt kell benne venni, mert nagyon mulatságos. Legalább a hölgyek ki nem fogynak a nevetésből; a rossz nyelvek ugyan azt mondják, hogy ez Ábris rovására megy mind. No de ha nem törődik vele, mi közünk nekünk hozzá.

A barna szintén labdázott, ebből világos

a konzekvencia, hogy a mi Simonkánk sem lehetett távol.

Ott volt bizony és pedig sokkal közelebb, semhogy a barna tüzes-hamis szemei gyulékony szívet lángra nem lobbantottak volna, látta örömtől ragyogó szép arcját, gyönyörködött fogai vakító fehérségében, csak úgy nyelte vágyó szemével vérpiros, majd kicsattanó ajkait, egyszóval a szerelem habjai bámulatos gyorsasággal csaptak össze Simonunk feje felett, s ő boldog volt, hogy bennök megfuthadhat — s mégis volt e boldogságban valami hideg ezinismus, a mely kizárja a szenvedélyességet.

Kézay Simon tehát első sorban konstatálta magán, hogy ő benne van — már t. i. az ő sajátzerü ezinikus módja szerint — abban az általánosan ismert sötét veremben, azután rögtön azon kezdett tépelődni, mi volna itt teendő, hogy ez a sötét verem reá nézve mihamarább paradicsommá változzék át?

Mert az igazat megvallva, még nem is ismerte barnáját, bár tekinteteik sokszor találkoztak, de hivatalosan ismeretlen szép volt még előtte a barna.

Az Isten azért teremtette a szobalányokat,

hogy a zavarba jutott hőst a második felvonásban támogassák, harmadikban elősegítsék a légyottot, negyedikben örködjének, nehogy kellemetlen beavatkozás zavart okozzon, s az ötödikben mint tanúk szerepeljenek a válóperekben.

A barna szépség szobaleánya szintén ebből a gárdából való volt, hamis eziza s volt benne egy jó adag abból a rossz tulajdonságból, a mit intriguának neveznek.

Egy pár ezüst forint s egy-két kedveskedő arczulcsipés megegyengette az utját az első szerelmes levélnek, a melynek magva — a szerelmi garnirungon kívül — egy legyorkérés volt.

A válasz nem váratott soká magára, a kérés meg lett hallgatva: »este 9-kor a labdázó-hely mellett nagy cserfa alatt!« Semmi aláírás.

Simonunk nagyot bökött a mutatójával a mellére, a mi szóval annyit jelentett: »Biztosra vettem! Hej csak fene fiu vagy te Simon, csak rá kell pillantanod egy nőre, hát örömlázba esik utánad!«

Ezzel végighevert divánján, a cigarettakarikázó füstje mellett statisztikai adatokat készített hódításairól, elégűlten mosolygott, majd

nem is, de kétségtelenül egyik formája volt az önkormányzatnak az, hogy a törvényhatóság maga állapította meg szervezetét és legalább szabályrendeleteiben óvhatta meg az örendelkezésnek annyi szabadságát, amennyit a főispán és a belügyminiszter meg nem sokaltak.

Vége volna az új törvényjavaslat elfogadásával ennek is és ráküldenék a megyékre a központban gyártott ügyviteli szabályzatnak buta sablonját, mely egyformán fog szólni Ungra, Beregre, melyet egyformán fognak alkalmazni az állomásról-állomásra tolt tisztviselők boldogra-boldogtalanra, minden tekintet nélkül a megyék különleges viszonyaira.

De mindennek fölött nincs visszataszítóbb mégsem a közigazgatási reform-javaslatban, mint ahogy megállapítja a főispán hatáskörét, aki ott, hol a vármegyei székhely törvényhatósági joggal bíró város, egyszersmind a város főispánja, illetőleg főpolgármestere, amiből már is kiolvasható, hogy a városoknak is ugyanezt a közigazgatást szánta a kormány és hogy a városok fölött is korlátlan ur leszen a főispán, illetőleg a főpolgármester, kinek az új törvényjavaslat olyan hatalmat biztosít, melylyel gyarló ember még a legjobb akarat mellett sem élhet mérsékeltlen s elfogulatlanul. Mert lépten-nyomon érezvén korlátba alig átköző mindenhatóságát, végre is el kell, hogy kapja az a megbocsátható tévedés, hogy ő tulajdonképpen nem is közönséges földi hatalmasság, hanem a világegyetem kormányzásának osztályosa.

Kezdődik a főispán hatalma és befolyása a tömeges kinevezésnél és a miniszteriumokkal való érintkezésénél, a hova javaslatokat terjeszthet és ahol előzetesen meghallgató a véleménye oly egyénekre nézve, kik állami közigazgatási szolgálatba való alkalmazására, vagy előléptetésre pályáznak, illetőleg kiszemeltetnek. E szerint a főispán akaratát nélkül nem lehet a megyében tisztviselő senki, ha mindjárt a legelőtérre szükség van is rá a közzolgálatban, ahol egyébiránt megint csak a főispán parancsol életre halálra.

A főispán, az alispán vagy az egyes szakfőnökök által elrendelt oly intézkedések ellen, melyeket károsnak vagy kivihetetlennek tekint, felterjesztéssel élhet a miniszterhez, annak hatályaon kívül helyezését javaslatba hozhatja és a végrehajtást egyidejűleg felfüggesztheti. A főispán láttamozza a szakfőnökök jelentéseit s azokra észrevételeket tehet, vagy különvéle-

ményt adhat. A főispán fegyelmi vizsgálatot rendel, felfüggesztheti a tisztviselőket és a megyei közgyűlés által hozott határozatok hatályát, megsemmisítheti az önkormányzati testületek határozatait, szóval a kezében tartja a büntetés és megtorlás minden eszközt azok ellen, akik netán gondolkozni, vagy épen ellenkezni mernének a legfőbb megyei kortessel szemben.

Viszont gondoskodva van a főispáni hatáskörnek oly elágazásairól is, melyekben a büntetés mellett, jutalmazásra is alkalma nyílik a mindennek fölött uralkodó főispánnak. Így a főispán engedélyezi a tisztviselők részére a fizetési előlegeket és kiküldetések alkalmával a napidijakat és utiköltségeket. A főispán nevezi ki az állami népiszkolák gondnokait és tagjait; a főispán dönt az állami népiszkolai növendékek tandíjainak elengedése tárgyában; a főispán határoz végleg szegényházak és magángyógyintézetek felállításának engedélyzése iránt, valamint a vármegye alá rendelt köz- és magán-kórházaknak élelmezési, beszerzési és árlejtési ügyekben; a főispán határoz a gyógyszerárak áthelyezési ügyében; a főispán ügyel föl az egyesületekre. Szóval a főispán tetszésétől függ a vármegyében minden dolog és minden ember, vagyon és veszteség, jólét vagy koldusbot, aminek nem az az értelme, hogy a megyében igazság uralkodjék, hanem az, hogy a megyében egyedül és korlátlanul a főispán uralkodjék.

Kézelfogható a főispáni hatáskör megállapításának az az irányzata, hogy valahol csak joga vagy érdeke van a megye befolyásosabb elemeinek, az véges-végig a főispántól függjön, ha előleg, ha napidij, tandíj-elengedés, vállalatok, gyógyszerárak, vagy akármi kell.

Természetesen úgy képzeltek a törvényjavaslat gyártói, hogy az ellenértéket megtalálja a főispán kortes-hatalmának növelésére azoknak odaadásában és hűségében, akik tőle függnek, akiknek érdekei a kezébe vannak letéve.

Szerencsétlen gondolat, hogy ilyen kölcsönös lekötözésre és szolgaságra alapítják a közigazgatás rendszerét, mely a főispán a muszka czár abszolút hatalmával ruházta föl. Nagyon valószínű, hogy ennek a muszka közigazgatásnak csakhamar megteremnek a megyei nihilistái.

Ujdonságok.

* **A Csokonai kör.** Irodalmi szakosztálya f. hó 19-én csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza nagy tanácstermében felolvasó ülést tart. Tárgysorozat 1. »A kik a nőket megigézik.« Könyves Tóth Kálmántól, felolvassa Balassa Jenő. 2. »Hollandi uti emlékek.« írta s felolvassa Nagy Zsigmond. Debreczen 1891. márczius 16-án. Dr. Tüdős János szakosztályi titkár.

* **A Hortobágyon** — a mint Dely Mátás állatorvos ur tudatja velünk — a Tiszagátjának ki nem szakadása daczára is olyan árvíz van, a minél nagyobb régen nem volt. Minden lapos tele van vízzel; a Hortobágy medréből ömlik a víz kifelé minden fokon olyan erővel, hogy a vizimalom köveit is képes lenne megforgatni. A hol a partosabb helyekről a víz elvonult, a gyepek már annyira megszikkadtak, hogy a szekér kereke alig vagy bele. Az ut a hortobágyi csárdáig száraz, biztos, de a látó-képtől Debreczenig rossz. Az árvíz jó legelőt biztosít jószágainknak.

* **A honvédbál** alkalmával felülfizettek a következők: özv. Kacsokovics Ivánné 5 frtot, Dragota Ignáczné, Hegyi Mihályné, Pető Györgyné 2—2 frtot, — Nánássy Erzsébet, Mayer Greszko, özv. Weisz Jánosné, N. N., Vadon Sándor, Szalay József, Gombos Ferenc s Csapó Ferenc 1—1 frtot, Harsányi János, Szántay Erzsébet s Annyok—Károlyné 50—50 krt., s Polyák János 20 krt. A felülfizetéseket az egy-let nevében hálás köszönetet mond a bálbizottság.

* **Új vasut.** A debreczeni-néltai vasut ügye nem sokára biztosítva lesz, a mennyiben Biharmegye több községe: Nagyléta, H. Pályi, M. Pályi, Vértes tekintélyes összegeket szavaztak meg az érdekeltségnek és a miniszter sem tett ellenvetést.

* **A debreczeni orvosgyógyse-rész-egylet.** f. hó 21-én szombaton d. u. 5 órakor a vármegyei háza nagy termében havi ülést tart.

* **Rablógyilkos kerülő.** Wenckheim br. fegyverneki pusztáján kegyetlen rablógyilkosság történt a napokban. Két ott alkalmazott béres, a ki testvér volt, pár száz frtot örökölt s elhatározták, hogy beteszik a kisujszállási takarékpénztárba. Az egyik testvér át is adott a feleségének mintegy 130 forintot, hogy járjon el a dologban. A testvérek szerencséje köztudomású volt a környéken és a kerülő, mikor az asszony Kisujszállás felé vezető uton haladt, utána lovagolt és egy pár jól irányozott késszurással elnémította. A gyil-

felkelve, füttyörészni kezdte a nürnbergi gránatos és a herezegő pikáns kuplétját; egyzovával a biztos siker tudatában nyugalommal várta az estét.

Az meg is jött s vele a boldog 9 óra, a mikor a nota szerint is sötét van. Ennek a sötétségnek oltalma alatt el-el-tűnedezve, a bokrok s fak mögött egy alak tart vigyázó léptekkel a labdázó-hely felé; az alak férfira vall, a melyről már felesleges felfedeznünk, hogy neve Kezay Timon. A megjelelt ősi cserfától vagy 15 lépésnyire megáll, kémlő szemekkel néz körül, majd egy olyan halk hangot hallat, mint a vadász, ha a vad biztos lövésre kerül eléje. Ott van! sugja önönmagának Simon, s óvatossá, de szinte ugró léptekkel a czél felé tart, miközben szeméi az éjszakában is ragyognak, s nyelve hegyével ajkait nyalja, mintegy előleget akarván azoknak adni.

A fa alatt tényleg egy női alak áll, mélyen elfátyolozva, a fahoz támaszkodik s látszólag nyugodtan látja közeledni lovagját, mert meg sem mozdul, pedig észre kellett a közeledőt vennie okvetlenül.

Meg egy pár ugrás s Simonunk lihegve térdre ereszkedik istennője előtt.

— Angyali nő, köszönet, hogy vártál rám;

köszönet, hogy eljöttél! Ime térdenállva csókolom kis lábaeszkádát.

— S megtette, de úgy találta, hogy a cipőcske nem is éppen, hogy kicsi volna, aztán meg furesa — hideg volt. No de se baj!

— Te szépek legszebbje engedd meg, hogy ne pazaroljam azt a cipőre, a mi égő ajkaidat illeti; engedd, hogy szenvedélyem forró hevét a te ajkaid csókjaival hűtsem le. Engedd, oh! engedd.

S e közben feltérden állva úgy nézett Simonunk a cserfa alatt álló hölgyalakra, mint a ki már csak egy pillanattal képes várni s aztán... noillens, vollens »megugrik a nyúl!«

És a hölgy nem szólt semmit, oly hidegen mereven állott ott, mintha a felelemtől állott volna el szava; meg sem mozdult, mintha kövé dermedt volna. Bizonyosan ez az első légyottja! — gondolta Simon, s nem várva feleletre, s »a ki hallgat, beleegyezni látszik« — elvhez ragaszkodva felugrik, szenvedélyesen magához szorítja a nőalakot s ugyanakkor az erdőben egy hatalmas czuppanás visszhangja verődött vissza, s a következő pillanatban Simonunk úgy nyargalt az erdő sűrűje felé, mint Kain, mikor megölte Ábelt. Szaladt, mintha összes hitelezőinek rémszellemei jelentek volna meg előtte.

S a nő?

A cserfa alatt összeroskadva földrezuhant Szent egék! Miesoda megfejthetlen rejtegy?

Simon szalad, a nő összeroskad; talán valami merénylet, egy megunt szépség boszuja, vagy mi?

Másnap Kézay Simon már nem volt Bányavölgy kies fürdőcskéjének vendége... eltűnt.

Hanem ezért semmi rémhír nem járta be a fürdőt, nem voltak ott a kedélyek izgatottak; sőt ellenkezőleg, a hölgyek legnagyobb részt a délután folyamán a mi barnánk vendégei voltak, s hogy nem szomorkodtak s nem unatkoztak, bizonyítja az a falrengető kaczagás, a mely a pavillonról szerte-szét hangzik.

S vajjon miről nevetnek?

Egy epedő lovagról, a ki tegnap este a nagy cserfa alatt egy ügyesen felöltözött s általalakitott probir-mamzell fa-szivének vallott szerelmet s aztán világgá futott.

Hogy a futó ki volt, tudjuk! De kérem önöket... csitt!

Szilamér.

kosság után magához vette a pénzt és ügetett vissza a pusztára. A nemezis azonban nyomon követte. Egy arra utazó uri ember mesziről látta a gyilkosságot és a vérben fekvő asszonyt felvette szánjára, hogy a legközelebb eső tanya vigye. Mikor a vérző asszonyt a férje fölismerte és a pénzt nem találta nála, a kerület kezdte keresni. Mindent összehánytak, felkutattak, végre egy kazal mellett vezetett el utjuk. Találomra beleszurak, s egy kemény tárgyban akadt meg a kutató gereblye nyele. Erre nagyobb hévvel kezdték a kazal szétbontani s egyszerre előlűnt belőle a kerülő, aki oda rejtőzött. A 130 forintot megtalálták nála. A gonosztevőt a rendőrség vette gondjaira alá.

* **Kinevezés.** Mikolczi Jenő debreczeni kataszteri helyszíni felügyelő pénzügyi tanácsossá nevezetett ki a helybeli pénzügyigazgatóságához.

* **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól lecsújtott szívvel tudatjuk szeretett jó férjem, jó atyánk, nagyatyá, testvér s jó rokonnak, néhai polgár Id. Makai Ferencznek folyó év és hó 16-án d. u. 6 órakor, élete 61-ik, boldog hazassága 33-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Feledhetetlen halottunk földi részei folyó év márczius hó 18-án, szerdán d. u. 3 órakor, — Kisujt-utca 1736. számú házunktól — a kistemplomban tartandó rövid ima után, a czepléd-utcai sirkerthben fognak örök nyugalomra tetetni. Vég-tisztelettelére rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. márczius 17. Bánatos özvegye: öz. Makai Ferenczné szül. Czeizing Amália. Gyermekai: György, nejevel szül. Sipos Mariával és gyermeke: Makai Ferencz. Testvérei: öz. Mile Lajosné Makai Julianna gyermekeivel; és öz. Nyilas Ferenczné Makai Zsuzsanna gyermekeivel.

* **Az idej hadgyakorlatok** programját a király már helyben hagyta. A VII. hadtestben, melyhez a 37., 39. gyalogezred és a 15. huszárezred tartoznak, külön gyakorlatok lesznek a gyalogság meg a lovasság keretében. Ezen hadtest 36 emberrel egészítették ki századonkint, s gyakorlatait szept. 5-én végzi. A behívott tartalékosok 16 napig lesznek szolgálatban.

* **Személyi hir.** Forinyák Gyula honvéd-altábornagy a honvéd gyalogság megvizsgálása végett tegnap Debreczenbe érkezett, s ma estig itt marad. Tegnap este tiszteletére a honvéd tisztek összegyűltek a Bika éttermében. Ma délelőtt az altábornagy megvizsgálta a katonai irodákat és a gyakorlatokon megjelent.

* **Afrikai majom!** A kapitányi hivatalba beállit ma egy fiatal, barnaszemű asszony egy öreg sárgaszemű asszonnyal.

— Kérem, — szól a fiatal, barnaszemű asszony, — mélyen meg vagyok sértve a becsületemben.

— Hogyan?

— Takácsné azt mondta, hogy afrikai majom vagyok.

— Ez nem sértés.

— Nem? — kérdi csudálkozva — no, akkor ki is kaparom érte a szemét.

Ezzel föiemelte a fiatal asszony a körmeit és elsuhant.

Az öreg asszony egy pillanatig állva maradt, aztán ijedt hangon kérdezte:

— Hát könyörgöm, az sértés-e, ha ki-pari a szememet?

* **Felfüggesztett közjegyző.** A debreczeni közjegyzői kamaránál Bernáth Lajos huszti közjegyző, a debreczeni törvényszék, mint közjegyzői kamarai feyelmi bíróságnak folyó év február hó 14-én 18. kif. szám alatt kelt végzésével állásától ideiglenesen felfüggesztetett.

* **Találatott** a pinczér egylet táncz-vigalmán 2 drb. kules, melyeket a tulajdonos kellő igazolás mellett a pinczér egyleti irodában átvehet.

* **Halálozások.** Kis Istvánné Kántor Julianna 55 éves korában, — Tikos Ferencz 72 éves korában elhunytak. Temetésök holnap d. u. 3 órakor lesz. Béke hamvaikra!

* **Ingatlanok forgalma** a debr. kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál f. évi márcz. 7-től 14-ig. Emődi Zsuzsanna veszi Emődi Gábor és neje Székely Eszter házat 1000 frtért. Bak Gábor és neje Kovács Julianna veszik Joeh Ferencz és neje Salánki Erzsébet új földet 400 frtért. Szabó Zsigmond és neje Horváth Mária veszik Joó István és neje Széles Irma házat 1400 frtért. Kis Imréné Pető Zsuzsanna veszi Kis Imre és neje Pető Zsuzsanna házat ondódi és új földet $\frac{1}{16}$ -od részét 350 frtért. Kozák János és neje Daku Mária veszik Komlóssy Dezső ondódi szántó földét 1350 frt. Kovács Lajosné Vetéssy Julianna veszi Szele György és Komlóssy Mihály házat 6200 forintért. Szabó Bálint és neje Lakatos Julianna veszik Bujdosó Julianna és társa házat ondódi földével 3600 frtért. Molnár István és neje Nagy Zsuzsanna veszik Székely János és neje Szegedi Sára házat 800 frtért. Nagy Sándor és neje Fazekas Sára veszik id. Nagy József ugys mint gyám és társai új földét 1517 frtért.

* **Nyilvános köszönet.** A debreczeni pinczerek betegápoló és segélyező egylete által ugy a maga, mint az E. M. K. E. alapja javára a f. évi mártius hó 12-en megtartott tánczvizalom alkalmával felülfizettek:

Bauer János	2 frt.
Czerner József	1 »
Csapó Ferencz	6 »
Sz. David István	2 »
Deutsch Ignác	2 »
Elsner Henrik és neje	3 »
Fazekas József	2 »
Ferencz József (Nagy-Károly)	1 »
Fazekas István	1 »
Fehér Hermann	5 »
Freudenfeld Rudolf	1 »
Garvay Sámuel (M.-Sziget.)	5 »
Glück Adolf	2 »
Grünwald Jenő	1 »
Glück Henrik	2 »
Glück Lipót	2 »
G. I.	3 »
Heregi János	3 »
Kulesár József (Nyiregyháza)	— 20 kr.
Krausz Sándor	1 »
Krausz Antal	1 »
Dr. Kardos Samu	2 »
Kis Antal	1 »
L. G.	2 »
Lendlbauer Kálmán	2 »
Lendek Pál	2 »
Mayerhoffer M. (Somogy-Udvarh.)	2 »
Matolsi István	2 »
Németh András	1 »
Papp László	1 »
Privitzer József	2 »
Pattermann Vincze	1 »
Pattermann Ferencz	6 »
Pollák Mihály	1 »
Rechnitzer Adolf	1 »
Rosenberg Simon	2 »
Szóllósi Gábor	3 »
Szabó Károly	50 kr.
S. L.	1 »
Schneider Adolf	3 »
Somogyi Imre	1 »
Sövényi István	3 »
Stern Samu	1 »
Ullmann Károly	1 »
Weber Isidor	5 »
Winkler Mihály	4 »
Weisz Isidor	1 »
Walter Antal (N.-Várad.)	2 »
Vilmos Ferencz	2 »

Összesen 101 frt 70 kr., mely felülfizetésekért fogadják az illetők az egylet nevében hálas köszönetünket. Az elnökség. — A debreczeni pinczerek tánczvizalmából tiszta haszon 109 frt 04 kr. maradt, melynek fele az E. M. K. E. másik fele pedig a pinczerek betegsegélyző alapja javára fog fordítani. Ezen fenti összeg gyarapításához hozzá járult még Léb Pál ur is, kinek neve azonban a felülfizetők fentebbi névsorából tévedésből kimaradt.

* **Apróságok.**

— Meg vagyok akadva, drága pénzért hoztattam egy felsőt a feleségemnek, és nem akarja viselni.

— És miért?
— Azt mondja, hogy már olyan másnak is van.

*
— És milyen udvarlót óhajtana?
— Olyant, a ki értem mindenre képes volna.

— Például?
— Még feleségül is elvenne.

*
V á d l o t t : (sulyos testi sértés miatt van a törvényszék előtt) ... mikor már nagyon zavarosan ment minden, a pajtásom a földön feküdt, engem pedig arcul ütöttek egy bot-tal, — hogy se nem láttam, se nem hallottam, azt mondom a pajtásomnak: Gyuri, légy szives, add ide a botodat.

*
X. nagyságos ur tudta, hogy neje egy férfinak szerelmes levelet írt, meg akarta tudni azt is, hogy kinek írta. Egy alkalommal fényes estélyt rendezett, meghívta öt legjobb barátját, kívül neje rokonszenvezett s ugy reggel felé mindnek kikutatta a ruháit, hátha valamelyikben megtalálna a szerelmes levelet, meg is találta, még pedig mind az öt zsebében volt egy-egy. Ez aztán a bolond szerencse!

*
Egy, a lakóját megölt vádlottól kérdi a bíró:

— Mi önnek a foglalkozása?

— En kérem adófizető polgár vagyok, van egy kis házam, fizetnek érte bért 20 frt ebből fizetek:

- házbéradót 30% levonásával 116% 2 frt 04 kr.
- kereseti adót ingatlan után 2 frt — kr.
- általános jövedelmi pótdadót 35% — frt 71 kr.
- egy árva rokonomért, kire ráfogták, hogy cseléd 2 frt — kr.
- községi pótdadót 70%-kot 4 frt 22 kr.
- utadót 1 frt 50 kr.
- katonai elszállásolási adót 2 frt 12 kr.
- adóbehajtási adó czimén 5 frt 40 kr.

Összesen: 20 frt — kr.

Ilyen körülmények között ne méltóztassék csudálkozni, hogy agyonütöttem a lakómat, a miért nem akarta fizetni a házbért.

*
I g a z a v a n. Fiatal ur (meglepetve egy öreg asszonnyal):

»De kérem; én azt olvastam a kis hirdetőben, hogy itt ezt a kis szobát egy fiatal özvegy adja ki.«

Öreg asszony: Én vagyok az a fiatal özvegy. Két héttel ezelőtt halt meg az uram.

* **Adomány.** Azon szűkölködő, szegény család részére, melyre lapunk szombati számában fölhitük a könyörülő szívek figyelmét, a mai napon a »Debreczen« több olvasójától 2 forint 20 krt vettünk. Rendelteségi helyére juttattuk.

* **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni könyvnyomdászok »önképző egylete« részére, az »István« gőzmalom-társulat tek. igazgatósága 10, azaz tíz o. é. forintot volt szives adományozni. Mely jótékony adományért hálas köszönetét nyilvánítja az elnökség.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Szerdán, 1891. márczius hó 18-án:

Az arany ember.

Holnap, csütörtökön 1891. márczius hó 19-én páratlan berletben,

Locsarekné Gizella

bucsu felleptéül:

Dunanan apó és fia utazása.

Márczius 15.

— 1891. —

Tisztelt Szerkesztő úr!

Kedves barátom uram!

Engedje meg, hogy e nagy napról, a nagy szabadság e nagy ünnepéről közkedve lapjában — habár egy keveset elkésve is — megemlékezhessem.

Epen vasárnapi nap lévén, elmentem Isten házába, az általánosn ugy nevezett nagy templomba.

Tiszteletes Kiss Ferencz segédlelkész úr predikált, felvéve a szentigét Eszter asszony könyve IX-ik részének 20-ik és 21-ik verseiből.

Ezekben ez van írva: »Megirá azért Mardokeus a dolgokat, és leveleket küld minden zsidóknak, kik Ásverus királynak minden tartományban vagy közel, vagy távol valának, parancsolván nekik, hogy az Adár hónap tizenegyedik napját és tizenötödikét szentendőként megtartsák.«

E szentigéből magyarázta és fejtegette igen szépen, következetesen és tudományosan, hogy a Zsidók számlálása szerint a tizenkettedik hónap az Adár hó, — minthogy ők a hónapokat a tavaszi hónappal, tehát az ápril hónappal kezdik: a mi márczius hónapunkkal egy, az ő Adár hónapjuk tizenötödik napja szintén a szabadság napja, s ezért parancsoltatott meg az ő királyok által annak évenkénti megtartása és megünnepeletése.

Ha előre tudom, hogy ezen szép tehetséges fiatal lelkész predikál s ily hazafias és lelkesítő predikációt tart, tisztelt szerkesztő barátomat is elverbuváltam volna, mert igazán elmondhatom, hogy a ki a legközelebb mult vasárnap délelőtt a nagytemplomban ezen kitünő tehetséggel megáldott ifju lelkész beszédét nem hallotta, nagyon sokat veszített.

Valóságos mestermű volt az kedves barátom uram, mint arra nézve, miképen kell keresztényi szempontból tekinteni a polgári ünnepeket.

A szépség és előkelő hallgatóság az egész predikáció alatt el volt ragadtatva s örömkönnnyekkel adózott az ifju lelkész magasztos beszédének, ki azzal zárta be fohászát:

*Ki szívet alkotál s belő érzelmeket,
Szeretni lángolón hazát és nemzetet,
S kinek hatalma szab törvényeket s határt:
Óh népek! Istene! küldj egy remény sugárt!*

En pedig és a jelenvolt nagy közönség egész áhitattal mondtuk rá az Áment.

Kapros Gábor.

Irodalom és művészet.

Jogász-csardás. Magyarai Kálmán a jan. 10-én tartott jogászbálra igen sikerült jogász-csardást írt, melyet Bekény Péterné ur hölgynek, a jogászbál védnökjének ajánlott. A csardás szövege, melyet Boldizsár Kálmán írt, következőleg hangzik:

Szeretője nem egy van a jogásznak,
Szébb is, jobb is, mint másnak.
Szóke kis lány, barna kis lány,
Feléje mind csókot hány.
Szóke menyecske, barna menyecske
Öleli meg ma este!

Kis angyalom tüzes szeme fekete,
Megkérdezem, szeret-e?
Nem szól ajka, olyan fajta,
Hamis mosoly van rajta.
Nem tesz egyebet, mégis eleget:
Kacsintás a felelet!

Ha elmegyek a rózsámhoz egy szóra,
Nem is elég egy óra.
Bárhogy lelem, úgy ölelem,
Ez a forró szerelem.
Csók lesz a szóból, édes a jóból,
Ezer a kóstolóból!

Gyere babám, megtanítlak szeretni,
Bubánatot feledni.
Ölelj csak meg, csókolj csak meg,
Talan sohsem halunk meg.
Ej haj, dehogyan is, ej haj, minek is,
Ha szép a lány, szeret is!

* **Előfizetési felhívás.** Mióta »Florentine« című 2 felvonásos operettem — melynek zenei részét Tombor Aladár az ifju zeneszerzők egyik kitünősége írta — a berlini első operett színházban előadásra elfogadtatott, jó barátaim, ismerőseim folyvást sürgetnek annak kiadására. Ezen okból határoztam el reá magamat, hogy ezen operette szövegét kinyomassam s a művem iránt érdeklődők ohajtá-

sának eleget tegyek. Távol állok attól, hogy ennek valami világra szóló jelentőséget tulajdonítsak; a hiúság sohasem bántott életemben, a reclamat meg épen kerültem mindig, de hát ha már meg van, ha már a bírálatot csakugyan kiállotta, had' ismerjék meg jó barátaim is az egészet. Minthogy azonban nem szándékom művet a könyvpiacra vinni, abból csak annyi példányt nyomatok, a mennyi előfizető jelentkezik. Kérem az előfizetési pénzeket — példányonként 80 krajczárt — hozzám mielőbb beküldeni, miután a mű már ápril hó közepén megjelenik. Debreczen, 1891. márczius hó. Péter Gábor.

Az operaház igazgatói állása megüresedett: Mahler Gusztáv megszűnt az operaház igazgatója lenni, és husz ezer frtnyi végkielégítéssel, valamint a nyugdíj-alapba befizetett részletek visszatérítésével, több mint két évi működés után eltávozik az operaházról. A távozás magának Mahler urnak szeszélyességében és összeférhetlenségében rejlik. Ő maga akarta az intézet kormányzását vezetni, Zichy Géza gróf, az új intendáns ellenben a művészeti vezetéstől is részt követelt s mikor az intézet élére állott, az operaház alapszabályainak megváltoztatását tüzte ki feltételül, s ezt a belügyminiszteriumtól meg is nyerte. Mahler tíz éves szerződésére hivatkozva tiltakozott az alapszabályok megváltoztatása ellen, s ezzel nemcsak az intendánssal jutott ellentétbe, hanem a belügyminiszteriummal is. Ennélfogva beadta lemondását, s 25 ezer forint végkielégítést kért, minden további igényről lemondván. — A »Bud. Korr.« jelentése szerint Mahler 25.000 forintot kapott készpénzben. Azon kérelmét, hogy az operaházban egy bucsuelőadáson vezényelhesse, Zichy Géza intendáns megtagadta. Utódja tekintetében még nem határozott az intendáns.

TÖRVÉNYSZÉK

A temesvári lottópör a kir. táblán hétfőn került tárgyalásra szokatlanul nagyszámú hallgatóság előtt. Széll Farkas előadó világos képét nyugtatta az eset előmenyeinek és magának az 1889. július 6-án történt lottóhúzásnak, amint azok már ismeretesek előttünk. Majd ismertette a felebbezéseket és semmisségi panaszokat, melyek ez ügyből kifolyólag felterjesztettek. Ezek között van a kir. ügyésznek négy rendbeli felebbezése tanudij megállapítása ellen, Eötvös védő semmisségi panasza Molnár Maria nazarénus tanu megeskettetésének mellőzése miatt, a közvádoló kir. ügyész semmisségi panasza Ádám Pál volt fogházör kihallgatása miatt, a kit betegsége alatt egy kiküldött bíró hallgatott ki. Az ítélet ellen beadott felebbezési indokok harmadik oldalán az az állítás van, hogy Vozáry vizsgálóbíró a corpus delicti-t képező húzási tokokat meghamisította. Miután az ebben foglalt rágalmozás miatt hivatalból csak az igazságügyminiszter hozzájárulásával indítható meg az eljárás, a törvényszék ez ügyben felterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez. Ez ellen a védők felebbeztek. Az ítélet ellen felebbeztek természetesen Farkas Menyhért, Szobovics József, Püspöky Józsefné, Telkessyné vádlottak, valamint ezek védői, felebbeztek továbbá a kincstár képviselője s a kir. ügyész az ítélet felmentő részei ellen, aztán a vádlottak javára a minősítés tekintetében de a vádlottak terhére a büntetés mérvére nézve.

Az én új mamám.

— Humoreszk. —

Írta: Sz. Z.

Én nagyon szolid, csendes természetű, ember vagyok. Mäskülönben olyan voltam mindég. Még csak a d a j k a m is dicsérrel emlékezik meg gyermek-korom e jó tulajdonságáról. Azt mondja, hogyha egyszer kielegíthetém étvágyamat ringó kebelén, csak kettőt-hármat kellett rántani a böleső-kocsihoz kötött m a d z a g o n : s én már aludtam mint a tej. Ilyenkor felnapig sem hallották a hangomat. Minden felriadás nélkül szóttem a n g y a l i álmaimat

s egész délelőtt nyugodtan főzhatték tölem a szappant, minden megszakitás nélkül savanythatták az ugorkát.

Ilyen stoikus nyugalommal hagytam elvonulni csipkés főköttöm felett a gyermekkori viharos mozzanatokat is.

Csendesen, hallgatagon bámultam végig a keresztelőmet. — Nem változott meg természetem, mikor »elválasztottak« s egy csendes felsziszénéssel, minden zaj nélkül ment végbe a himlő oltás csiklandozó művelete is.

Nem okoztam kellemetlenségeket senkinek sem. Mig ö l b e hordoztak, nem hágtam a tyukszemére senkinek s mikor megtanultam járni, akkor is óvakodtam attól.

Nagyon szolid ember voltam én mindig. Mikor egyik iskola-társam feljelentett a tanár urnak, hogy a hajába ragadtak hátulról s hogy a gyanuja én reám irányul, azt mondta a fiúnak »Ó c s é m , a z t e l n e m h i h e t e m , o l y a n b u t a a z a h h o z , m i n t t e a k i s K á t e h o z ! « s nem bántott.

Én könnyezve köszöntem meg a tanár ur dicséretét s jószívűségét.

Ilyen s ehhez hasonló dicséretekkel halmozott el minden ismerősöm és én boldogan éltem szolid világom s nem bántottam senkit egy ujjal sem. — — —

Hanem most megbőszültem! — Most vigyázzanak s kerüljenek engem.

A ki én velem akár az utcán, akár otthon szóba áll: annak vagy a fülét, vagy az orrát: vagy a fejét leharapom.

Igen, én képes vagyok arra, én a szolid-ság s a jámborság birkatürelmének képviselője. —

Miért?? Kinek mi köze hozzá... azaz majd elmondom.

Daczára annak, hogy nem tánczolok, nem korcsolyázom s gyűlölöm a nőket — szerelmes voltam.

Szerelmes voltam az apám kollegájának a sógornőjébe. Szép volt. Kedves volt. Akkor is mikor beszélt, akkor is mikor nem, ha vihogott is, ha nem vihogott is.

Játszottuk négy kézre a »Szüz imá«-ját, énekeltük a »Lesz neki, van neki«-t. Hol ő magosan és én alant, hol ő vastagon és én vékonyan. Szép volt. Ő is, a »Szüz imá«-ja is, meg a »Lesz neki« is.

Az apám, ki mellesleg mondva, özvegy-ségének 10 éves terhet viseli a vállain s ki nem tudja a »Szüz imá«-ját, csak a »cserebogár«-t, azt is félkézre a hüvelyk ujjával, nem tudja a »Lesz neki«-t, se vékonyan, se vastagon; az apám mondom el volt ragadtatva.

Én azt tudtam, hogy az én boldogságomban gyönyörködik, pedig... hej!... haj! —

Egyszer magában csiptem az én aranyosomat, a »sógor asszony«-t.

Két szép szemében egy l a p o s , de harmattiszta könyecsepp ragyogott s gondolkodott.

Mikor engem meglátott, lopva letörülte az a s z t a l k e n d ő v e l .

De én láttam mindent, Odarohantam hozzá, megcsókoltam a kezét s hév pathosszal suttogám:

— Ön sir, önnek faj valamije, ön boldogtalan, de ne busuljon, nekem nem faj semmim, én nem sirok, de azért én is boldogtalan vagyok s osztozom szomorú sorsában.

Ő elérzékenyedett, megsimogatta a hajamat s azt mondta »no-no.«

En folytattam:

Igen asszonyom, én szeretem önt s hogy következetesen osztokodjunk egymás balsorsán, én feleségül veszem önt — akar-e az enyém lenni?

Ő pedig csak annyit mondott:

— No, no, ne bolondozz fiacskám, a p á d megkérte a kezemet s én hozzá megyek. Én pedig elrohantam és rohanok most is, én velem ne álljon szóba most senki, mert én megbőszültem és harapok.

Ne zavarjon pedig néma bánatomban senki, megyek haza s sajjó szívem balzsamául éjfélig folyton a »Szüz imá«-ját játszom s é n e k l e m h o z z á a » l e s z n e k i « - t . — Ugy-e szép lesz? Jaj mamám!

CSARNOK.

Szegény Dolóres.

Andaluziai novella.

Irtá: **Fernan Caballero.** Fordította: **L. E.**

(Folytatás)

Midőn Lopez Mátvás elbeszélte neki, mi történt Cattarina asszonynyal, Dolóres kétségbeesetten térdepelt le a földre s összekulesolt kezét az égnek emelve, imádkozott az istenhez, hogy ne vegye el tőle az anyját, vagy ha azt akarja, vegye el őt is, mert mihez fogjon egyedül a nagy világban.

Lopez Mátvás jóakarólag biztatta a szerencsétlen leányt.

— Nincs semmi baj. Még idejében kimentette a fiam. A víz még nem szállt a tüdejére.

Dolóres mereven nézett Lőrinczre, ki éppen buzgó igyekezettel foglalatzkodott rajta, hogy a Cattarina asszony feje jó helyet találjon a párnán. Oly hálát érzett szívében a leány, hogy szentségtelennek tartotta volna szóval kifejezni — csupán a szeméből sugárzott ki a köszönet, mit Lőrincz elfoglaltságában nem is vett észre. Ugy tetszett a leánynak, mintha Lőrincz nem is ügyelne arra, hogy köszönetet kapjon a tettéért s figyelemre sem méltaná őt. Ez véghetetlenül fájt neki abban a perczben s nem bírta legyőzni azt az érzelmet, mely előntötte a szívét, oda lépett Lőrinczhez, aztán megragadta a kezét. Lőrincz a szemébe nézett a leánynak, kit egész testében megrázott az a tekintet. Arca olyan piros lett, mint a bíbor, aztán ismét elsápadt, majd lesütötte a szemét és csöndesen zokogni kezdett. — A könyvei a Lőrincz kezére peregtek.

VII.

Cattarina asszonyt nem tudta megmenteni az életnek a gondos ápolás. Néhány nap múlva kilehelte a lelkét, oly erővel rohanta meg a ház.

Midőn koporsóját kivitték a Lopez Mátvás házából, az egész család zokogva kíséerte ki. — A kis falu apraja-nagyja résztvevően állott a ház előtt s valamennyien kikísérték a temetőbe a halottat, mert Cattarina asszony általános tisztelőnek és szeretetnek örvendett életében.

Mikor ráhantolták a földet a koporsóra, Dolóres a fájdalomtól megkövülten nézett maga elé a levegőbe, s gondolatai egyik tárgyról át szálltak a másikra, a nélkül, hogy tudta volna miről gondolkodik. Nagyon érezte anyjának a hiányát e perczben s fájdalma úgy összeszorította a szívét, hogy sírni sem tudott.

Lőrincz ott állott megetté. Midőn Dolóres rávetette kisírt szeméit az ifjura, szíve hangosan dobogni kezdett — az a gondolat támadt a lelkében, hogy ő még sines egyedül, mégis van valakije, a ki pótolni igyekezik az anyja által okozott hiányt. Jól esett neki, ha Lőrinczre nézhetett s ennek vigasztaló szavai gyógyító balsamként hullottak fájó szívére.

Mikor a temetőből hazatértek, Dolóres leborult az anyja ágyára és zokogott keservesen. Lőrincz megfogta a kezét.

— Vigasztalódjál, Dolóres, te nem vagy elhagyatva.

A leány felemelkedett.

— Azt gondolod.

— Hiszen tudod te jól.

Dolóres lesütötte a szeméit, aztán ismét oda borult az ágyra és zokogott; majd Lőrincz felé fordította könnyes arcát és úgy kérte őt.

— Hagyj most magamra, Lőrincz.

A leány azonnal eltávozott a szobából. Dolóres pedig becsukta az ajtót s elővette az imádságos könyvet és olvasgatni kezdé belőle azokat az imákat, a melyeket az anyja úgy szeretett.

Igy olvasgatott sokáig, aztán eloltotta a lámpát és ruhástól ledőlt az ágyra, de aludni nem tudott. Az árnyak, melyeket az ablakon beszűrődő holdszugár rajzolt a falra, szomoruan inogtak ide-oda.

Dolóres hiába hunyta le szeméit, nem tudott elaludni. Eszébe volt az anyja; gondolkodott fölé, átélte ismét azokat a borzadalmakat, melyek akkor fogták el a lelkét, a mikor Lőrincz az anyját félholtan az ágyba fektette.

Lőrincz úgy állott akkor előtte, mint egy hős, a kinek azonban eszébe sines, hogy azzá legyen. Most már nem titkolhatta el maga előtt sem, hogy szereti Lőrinczet.

— Szeretem, szeretem, suttopta.

Egész éjjel mindég gondolkodott az anyjáról meg Lőrinczről. Reggel, midőn kilépett a szobából, Lőrincz már ott várta őt a folyosón s résztvevően közeledett felé, kérdezősködött a hogyléte felől. Dolóresnek nagyon jól esett az a tudat, hogy nincs elhagyatva.

— Jer velem, Lőrincz.

— Hová?

— Tegyük egy kis sétát a tenger parton, ez jót fog nekem tenni.

Lőrincz örömmel vállalkozott rá s boldognak érezte magát, hogy Dolóres közelében lehet.

Midőn sokáig némán haladtak egymás mellett, a leány halkán, majdnem suttogva megszólalt.

— Ugy-e, haragszol te én rám, Lőrincz. Van okod haragudni.

— Hát tudnék én te rád haragudni? Hiszen akkor soha nem szerettelek volna.

Dolóres e szavakra bíbor piros lett, aztán közelebb húzódott az ifjuhoz s mélyen a szemébe nézett.

— Szeretsz?

— Hát nem látod a szememből?

— Szerettek én is.

Dolóres a suttozásig halkán ejtette ki e szavakat s Lőrincz a meglepetéstől kővé meredten állott meg, majd össze-vissza járta a tekintetét, mintha meg akart volna győződni róla, hogy nem álmodik-e, mert nem bírta felfogni az első pillanatban azt a nagy boldogságot, a mit e szavak a szívében felkeltettek. Hihetetlen volt előtte, hogy ez megtörténhetett, hiszen így minden ábrándozása, álmodozása valóra vált.

— Szeretsz? Te mondat ezt, Dolóres?

— Szerettek, Lőrincz, égő szerelemmel, ismételte a leány.

Lőrincz úgy esett térdre Dolóres előtt, mint a hívők az oltár zsámolyán s megragadta a kezét, úgy eskölte százszor, ezerszer.

— Köszönöm, köszönöm.

Dolóres felemelte az ifjut a földről és a keblére ölelte. A másik pillanatban már eskóban forrtak össze az ajkai.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Debreczeni vásár.

Sertés, ló és szarvasmarha.

Sertésvásár, márczius 16-án. Felhajtás 3500 drb. eladatott 1500 drb. Irányzat élénk. Árak: 1 éves sovány sertés párja 25—30 frt, 1 és fél éves sovány sertés párja 38—40 frt, kövér sertés kilója 45—47 kr.

Ló- és marhavasár, márczius 17-én. Ló felhajtott 1186 drb. eladatott 274 drb. Marha felhajtott 1312 drb. eladatott 713 drb. Árak: 1 pár hizott ökör 240—300 frtig, 1 pár hizott tehén 140—200 frtig, 1 pár elsőrendű jármos ökör 250—400 frtig, 1 pár másodrendű jármos ökör 180—220 frtig, 1 pár harmadrendű jármos ökör 140—180 frtig, 1 pár negyedfű-tinó 80—140 frtig, 1 pár harmadfű tinó 60—100 frtig, 1 pár rugott borjú 30—60 frtig, 1 drb. bika 60—180 frtig, 1 drb. jó igás ló 100—180 frtig. Irányzat elég élénk.

Mezőgazdák szövetkezete. Az országos magyar gazdasági egyesület felhívást bocsátott ki egy mezőgazdasági szövetkezet létesítése tárgyában, a melyet a következőkben ismertetünk: Az ujonnan alakulandó mezőgazdák szövetkezetének célja lesz: 1. Mezőgazdasági termények, gabonaművek, takarmány, állományok és szalma, fa, és gyümölcs és szőlőtermékek közvetlen értékesítése. 2. Tenyésztési haszon- és hizó-állatok, lovak eladása, hizójuhok kivitele, gyapju-eladás stb. 3. A hadsereg és egyéb vállalatok szükségleti cikkekkel való ellátása, remondák szállítása stb. 4. Ingatlan birtokok vétele és eladásának, bérleteknek közvetítése, gazdatisztek elhelyezése. 5. A gazdák szükségleteit képező fogyasztási cikkek, mint korpá, köszén, olaj, kenőanyagok egyéb anyagok, eszközök és gépek, műtrágyák stb. nagyüzemi eszközök beszerzése. Vetőmag és tenyészállatok közvetítése. E feladatok megoldására egy kellő szervezettel ellátott, Budapesten székelő szövetkezet alakul, mely, míg egy részről központi irodájában hozzáértő személyzettel intézi ügyeit, addig igyekezni fog az ország különböző részeiben vidéki szövetkezeteket hozni létre, fiókot állítani fel Bécsben és Fiumében s így működését mindinkább decentralizálva, azt az egész országra kiterjeszteni, a gazdaközönöségnek annak minden rétegébe kiható országos szervezetbe kapcsolva egybe. Hogy a szövetkezet a kellő anyagi alapon indulhasson meg, korlátozott felelősséggel üzletrészekre alakul. Minden üzletrész 100 frt. (két évi egyenlő részletekben eszközölt befizetéssel), az üzletrészenként vállalt felelősség pedig 200 forint. A földbirtokokosok földadójuk minden megkezdett 500 forint összege után egy, a bérlők pedig jövedelmük adójuk minden megkezdett 200 forintja után szintén egy üzletrészt kötelesek jegyezni, az üzletrésznél többnek jegyzésére azonban senki sem kötelezhető. Az üzletrészek 5% kamattal hoznak tulajdonosainak s a szövetkezet tőke tartozékaikat képezvén, mint minden egyéb értékpapir, tőkeelhelyezésre is alkalmasak. A szövetkezet megalakul, ha legalább is 1000 üzletrész jegyezve van. Ekkor a szövetkezet rendelkezni fog 100,000 frt üzletrészszel s 200 ezer frt biztosítéki alappal, melynek realizálására bármely bank vállalkozandó. E 300,000 frtnyi tőke fogja az új intézménynek egy üzletrészt képezni, mint az eszköz, melynek segítségével részben maga, részben pedig valamely más pénzintézettel összeköttetésben, tagjainak hiteligényeit is a lehetőség kielégítheti. A szövetkezet ügyeit az igazgatóság s ennek kezeletében választott végrehajtó-bizottság fogja vezetni, a kellő számu szakavatott hivatalnokokkal s ugyancsak ez itélendi meg a nyújtandó hiteleket is stb.

Szerkesztői üzenet.

B. urnak Debreczen. Azért, mert a másik A-mondott, mi nem fogunk B-t mondani. A durva inszultus elől is ki szabad térni — ha azt úgy kívánja a hírlapírói tisztesség, mely bizony nem abban áll, hogy a közönség organumai egy színi kritika miatt egymással marakodjanak. Arra az üzenetre sem lehet más válaszunk, mint az a benyomás, a melyet az a szegény »hétic«-lap a maga botránykerülő hangján minden tisztességesen gondolkodó emberre tett ebben az odiosus módon felújított legújabb affaireben. A mi lapunk a mellék tekintetektől egészen mentes szabad vélemény-nyilvánítás közlönye s ha a példabírói előadás referense más véleményben van, mint a szerkesztői előadásról írt tudósításunk írója, a miatt sem a tetszése szerint gorbáskodhatik az a »fino me«-társ, a mely előttünk mégis csak annak a régi igazságának a megerősítésére szolgál, hogy bizony most is csak úgy van ez, mint akkor volt, midőn a mi lapunk is sem volt »hétic«-lap: »hang teszi a m... zsikát«.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő.

Dr. Bakonyi Samu, főmunkatárs.

Nyilttér.

Leszállított áruk.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a házban folyó építkezések folytán üzlethelyiségemből kénytelen vagyok **egy időre** kiköltözni s ennek következtében az üzletemben fülhalmozva lévő árukat márczius 1-sejétől kezdve

beszerzési árak mellett

árusítom el.

Tisztelettel
BENVÁTS EMIL.

Kiadó bolthelyiségek.

A Czegléd-Battyányi-utcán levő kupa-
polás házban

a sarokbolt

s a mellette levő üzlethelyiség egyenkint
vagy a kettő egybeszakítva

kiadó.

Értekezhetni a háztulajdonossal.

Csődtömeg eladás.

Közados Grünberger Adolf h.-szoboszlói volt kereskedő csődtömegéhez 4793 frt és 57 kr becsértékű rőfös-, fűszer-rővidárak- és bőrneműekből álló bolti árucikkeknek zárt ajánlat utján leendő eladása a csődválasztmány által elhalasztatván, felhivatnak mindazok, kik ezen árucikkeket megvásárolni kívánják; miszerint 300 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat lepecsételve alulírott tömeggondnokhoz H.-Szoboszlón, vagy csődválasztmányi elnök tekintetes Des Combes Henrik debreczeni ügyvéd urhoz 1891. mártius hó 28-ig bezárólag délután 5 óráig adják be.

A beadott zárt ajánlatok el — vagy el nem fogadása felett a csődválasztmány határoz és joga lesz a legmagasabb ajánlatot is visszautasítani.

Az áruraktár és a csődleltár tömeggondnoknál bármikor megtekinthető.

Kelt H.-Szoboszló 1881 mártius 17-én.

Dr. Grósz Adolf,
ügyvéd, tömeggondnok.

Hirdetés.

A tavaszi idényre nagy mennyiségben vásárolt

NŐI RUHASZÖVETEK

hozzávaló legújabb diszek már raktárunkra érkeztek s azokat ujonnan megnagyobbított üzlethelyiségünkben igen jutányos áron árusítjuk el.

Az idén igen nagy választékban hoztunk

napernyőket

feltűnő olcsó árakhoz.

Szabó Lajos fiai.

Pályázati és eladási hirdetmény.

A debreczeni jótékony nőegylet által a péterfia-utca 932-ik számú üres telkén az elfogadott terv szerint felépítendő árvaház felépítésére zárt ajánlati pályázat hirdettetik s a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy **zárt ajánlatukat folyó é. márczius 28-ik napjának d. e. 12 órájáig** alulírott nőegyleti elnöknel (Péterfia-utca 974) adják be.

Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatnak kifejezetten magában kell foglalnia, hogy az ajánlattevő az **épitési tervet és feltételeket ismeri**, azokat magára feltétlenül **kötelezőknek** tekinti, továbbá magában kell foglalnia **azon összeget számmal és betűvel kiírva**, melyért ajánlattevő az árvaház teljes felépítését felvállalja oly módon, hogy esetleg felmerülhető pótmunkáért semmit fel nem számíthat. Az ajánlat az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

A végleges terv és a részletes épitési feltételek a **ref. főiskola pénztári hivatalában** a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s ugyanott jegyzetek és vázlatok készíthetők.

Az ajánlat mellett **bánatpénzül a váltalati összeg 5%-a** készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban leteendő.

Egyidejűleg közhírré tételik, hogy a Nőegylet a régi árvaházi épületet, vagyis a kismester-utcai **1437. sorszámú házas telket**, melynek területe összesen $541^{86}/100$ ölet tesz ki, **11 hold 850 ölnyi ondódi szántóföldjével együtt** szintén zárt ajánlat utján eladja. **A zárt ajánlatok f. évi márczius 28-ik napjának d. e. 12 órájáig** szintén alulírt elnöknel adandók be. Az ajánlatban a vételári összeg számmal és betűvel kiírandó s annak 5%-a bánatpénzül egyidejűleg készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban leteendő. Az ajánlat az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

A birtokbavétel, fizetési feltételek s minden más felmerülhető kérdés tekintetében Dr. Tüdös János nőegyleti titkár-nál (N.-Csapó-u. 9. sz.) felvilágosítás szerzhető.

Debreczen, 1891. márczius 15-én.

Veressné Szathmáry Teréz
nőegyleti elnök.

JUNKER és GARTNER

Budapest, IV. váci-utca 21.

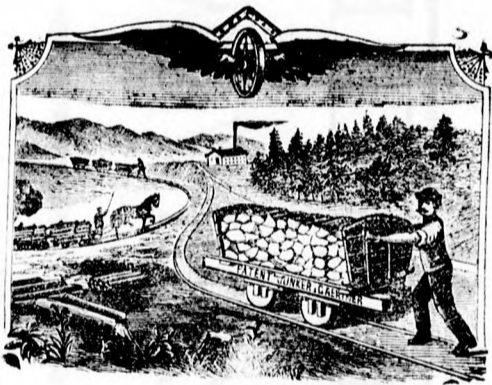
Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Szállít:

szállítható és állandó mezei és erdészeti vasutakat.

Erdészeti kocsik hosszú fa és tűzifa szállítására.

Pálya berendezések kívánatra általunk eszközölnetnek és üzemre készen átadatnak.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendeléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legkisebb kivitelen és jutányos árak mellett.

↳ Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők. ↳

↳ Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”

s nyomatk, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

↳ **Bírósági nyomtatványok készletben vannak.** ↳

Nyomdott a „Debrecezen” nyomda részvénytársaság nyomdájában. 1891.